

Protokół z kontroli problemowej
przeprowadzonej w dniach 27 – 28.09.2011 r. w Środowiskowym Domu Samopomocy
dla Osób Niepełnosprawnych Intelaktualnie w Ostrowcu Świętokrzyskim

1. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób Niepełnosprawnych Intelaktualnie w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Focha 5 jest jednostką organizacyjną Akcji Katolickiej Diecezji Sandomierskiej prowadzoną przez Parafialny Oddział Akcji Katolickiej przy parafii Św. Michała w Ostrowcu Świętokrzyskim realizującą zadanie pomocy społecznej z zakresu administracji rządowej należące do właściwości powiatu, zlecone przez Powiat Ostrowiecki. ŚDS jest placówką dziennego pobytu o zasięgu ponadgminnym, świadcząca pomoc mieszkańcom Powiatu Ostrowieckiego.

Kierownikiem Środowiskowego Domu Samopomocy w Ostrowcu jest Pani Barbara Adamska.

ŚDS posiada Regon Nr 830332490–00052 oraz NIP 661-230-60-87.

2. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzania kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach, w następującym składzie:

1. Wioletta Wieczorek – Starszy Inspektor Wojewódzki, Nr upoważnienia 887/2011 z dnia 19.09.2011 r. (legitymacja służbowa Nr 9). Inspektor kierujący zespołem inspektorów.
2. Agnieszka Herbuś – Inspektor Wojewódzki, Nr upoważnienia 888/2011 z dnia 19.09.2011 r. (legitymacja służbowa Nr 8).

Kontrola została wpisana do książki kontroli – poz. 3

3. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrola przeprowadzona została w dniach 27-28.09.2011 r.

4. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Na podstawie art. 36 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz.U. Nr 31, poz. 206), art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późn.zm.), rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz.U. Nr 238, poz. 1586) oraz rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz.U. Nr 61 poz. 543) Zespół inspektorów Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Powiatowego i Województwa w Wydziale Polityki Społecznej ŚUW w Kielcach przeprowadził kontrolę problemową. Kontrolą objęto okres 2010 i 2011 r. (do dnia kontroli).

Przedmiot kontroli:

Funkcjonowanie środowiskowego domu samopomocy w zakresie organizacji pracy:

1. Struktura organizacyjna środowiskowego domu samopomocy.
2. Warunki lokalowe.
3. Wskaźnik zatrudnienia pracowników środowiskowego domu samopomocy.
4. Kwalifikacje kadry.

5. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Funkcjonowanie środowiskowego domu samopomocy:

Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób Niepełnosprawnych Intelaktualnie w Ostrowcu Świętokrzyskim realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej wobec osób upośledzonych umysłowo. Dom jest placówką pobytu dziennego typu B, tj. dla osób upośledzonych umysłowo. Obejmuje opieką 25 uczestników, z tego 8 kobiet i 17 mężczyzn z terenu powiatu ostrowieckiego, jest ośrodkiem wsparcia o zasięgu ponadgminnym. Prowadzony jest przez Parafialny Oddział Akcji Katolickiej przy parafii Św. Michała w Ostrowcu Świętokrzyskim, któremu zadanie to zlecił powiat ostrowiecki w ramach zadań zleconych przez administrację rządową.

W dniach kontroli w placówce przebywało: 27.09.11 r. – 24 osoby, 28.09.11 r. – 26 osób. W pierwszym dniu kontroli zajęcia odbywały się w następujących pracowniach:

1. Rękodzieła – instruktor p. Joanna Serwinowska – udział brało 5 osób,
2. Plastyczna – instruktor p. Anna Osuch – udział brało 6 osób,
3. Stolarsko – metaloplastyczna – instruktor p. Stanisław Stawiarski – udział brało 5 osób,
4. Ruchowa – instruktor p. Piotr Pawłowski – udział brało 5 osób,
5. Gospodarstwa domowego – psycholog p. Bożena Semeniuk – udział brało 3 osoby.

W drugim dniu kontroli uczestnicy brali udział w wycieczce sponsorowanej do kompleksu turystycznego w Bałtowie – 31 osób (26 uczestników i 5 opiekunów).

Dla uczestników prowadzona jest dokumentacja zbiorcza i indywidualna. Do dokumentacji zbiorczej dotyczącej uczestników należą: zeszyt ewidencji uczestników, listy obecności, teczka usprawiedliwień z tytułu nieobecności. Na dokumentację indywidualną dotyczącą uczestników składają się: akta osobowe uczestnika (zawierające decyzję kierującą do śds, orzeczenie o niepełnosprawności, wywiad środowiskowy, zaświadczenia lekarskie, opinie psychologiczne), roczna opinia o efektach zespołu wspierająco – aktywizującego o efektach pracy terapeutycznej, miesięczny, indywidualny plan postępowania wspierająco – aktywizującego, aktualne opinie psychologiczne.

W kontrolowanym Domu funkcjonują następujące pracownie: rękodzieła, plastyczna, gospodarstwa domowego, komputerowa, ruchowa, stolarsko – metaloplastyczna oraz spędzania czasu wolnego. Natomiast formy terapii prowadzone w śds to: autoterapia, ergoterapia, muzykoterapia z elementami choreografii, ludoterapia, zajęcia ruchowe, sportowe i relaksacyjne, zajęcia przyrodnicze i florystyka, zajęcia kulinarne, zajęcia stolarskie, konstrukcyjne i majsterkowanie.

Prowadząc swoją działalność ŚDS w Ostrowcu Świętokrzyskim na bieżąco współpracuje z PCPR, MOPS, Urzędem Pracy, Poradnią Zdrowia Psychicznego, Centrum Integracji Społecznej, Biurem Wystaw Artystycznych, Miejskim Centrum Kultury, Miejskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji, Klubem Pacjenta „Serce jak Dzwon”, Sądem i Kuratorem Sądowym, Parafią Św. Michała, WTZ ul. Iłżecka, WTZ ul. Rzeczki, ŚDS os. Pułanki, DPS ul. Iłżecka, DPS ul. Grabowiecka, Szkołami Specjalnymi, Akcją Katolicką przy Parafii Św. Michała. Dzięki m.in. powyższej współpracy ŚDS organizuje dla swoich podopiecznych liczne imprezy i uroczystości, zgodnie z opracowanym na dany rok Kalendarzem imprez i uroczystości w Środowiskowym Domu Samopomocy dla Osób Niepełnosprawnych Intelaktualnie na 2010 i 2011 rok (**Załącznik Nr 1**).

W kalendarzu tym ujęte są imprezy okolicznościowe oraz spotkania integracyjne, określony jest termin realizacji poszczególnych uroczystości oraz wskazane są osoby odpowiedzialne za ich zorganizowanie.

W 2010 r. ŚDS otrzymał dotację celową w wysokości 10.000,- zł, która została przeznaczona na utworzenie trzystanowiskowej pracowni komputerowej, natomiast w 2011 r. kwotę 6.000,- zł przeznaczono na zakup 10 rowerów Arkus Romet oraz materiały na stroje do występów artystycznych podopiecznych. Podczas kontroli Kierownik ŚDS zgłosiła potrzeby wynikające ze zużycia sprzętu gospodarstwa domowego, naczyń kuchennych i zestawu stołowego. Ponadto przydatny w pracy śds byłby zestaw do karaoke oraz instrumenty muzyczne.

1/ Struktura organizacyjna środowiskowego domu samopomocy

Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób Niepełnosprawnych Intelaktualnie w Ostrowcu Świętokrzyskim został utworzony na mocy Uchwały Nr XII/90/07 Rady Powiatu w Ostrowcu Świętokrzyskim z dnia 25 października 2007 roku w sprawie utworzenia ośrodka wsparcia – Powiatowego Środowiskowego Domu Samopomocy dla Osób Niepełnosprawnych Intelaktualnie (**Załącznik Nr 2**). Uchwała obowiązuje z mocą od dnia 12 września 2007 roku, natomiast Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy rozpoczął swoją działalność 01.03.2008 roku. Prowadzony jest przez powiat (który zlecił to zadanie Akcji Katolickiej Diecezji Sandomierskiej) w ramach zadań zleconych przez administrację rządową. Środki finansowe na funkcjonowanie jednostki pochodzą w całości ze Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach.

Powiat ostrowiecki zawarł z Akcją Katolicką – Parafialnym Oddziałem Akcji Katolickiej przy Parafii Św. Michała Archanioła w Ostrowcu Umowę Nr 1/2007 z dnia 26.10.2007 r. na realizację zadania z zakresu pomocy społecznej. Umowa ta została uzupełniona Aneksem Nr 1/2007 z dnia 3.12.2007 r. oraz Aneksem Nr 2/2008 z dn. 7.11.2008 r., w części dot. przekazywanej dotacji (**Załącznik Nr 3**). W związku z powyższym dotacja celowa na działalność ŚDS przekazywana jest w ratach miesięcznych płatnych w wysokości 1/12 kwoty rocznej. Na dzień kontroli miesięczna kwota przypadająca na uczestnika wynosiła 900,00,- zł.

Środowiskowy Dom Samopomocy działa na podstawie statutu nadanego uchwałą Nr 25/2008 z dnia 05 marca 2008 r., Zarządu Powiatu w Ostrowcu Św. w sprawie zatwierdzenia Statutu (**Załącznik Nr 4**) oraz Regulaminu Organizacyjnego Środowiskowego Domu Samopomocy dla Osób Niepełnosprawnych Intelaktualnie w Ostrowcu Świętokrzyskim (**Załącznik Nr 5**). Zarówno Statut jak i Regulamin posiadają nieaktualne wpisy dot. podstaw prawnych, tj. publikator Ustawy o pomocy społecznej oraz brak przytoczonego rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy.

Zgodnie z uchwalonym Statutem ŚDS jest ośrodkiem wparcia dla osób upośledzonych umysłowo i jest zaliczony do kategorii śds typu „B”. Przeznaczony jest dla 30 osób dorosłych obojga płci. Natomiast codziennie w zajęciach uczestniczy średnio 25 osób.

Celem działalności jednostki jest wspieranie uczestników i ich rodzin poprzez m.in.:

- usamodzielnienie, rozwijanie umiejętności samoobsługi i samodzielności w wykonywaniu czynności życia codziennego oraz w zaspakajaniu podstawowych potrzeb,
- naukę zaradności życiowej i umiejętności funkcjonowania w codziennym życiu,
- integrację społeczną poprzez rozwijanie umiejętności społecznych i interpersonalnych oraz kształtowanie motywacji do akceptowanych społecznie zachowań,
- kształtowanie nawyków celowej aktywności i właściwych zachowań społecznych oraz kształtowanie umiejętności spędzania wolnego czasu,
- rozwijanie umiejętności spędzania wolnego czasu,
- przygotowanie do uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej oraz rozwijanie umiejętności zawodowych poprzez przygotowanie do podjęcia pracy w warunkach zakładu pracy chronionej, na przystosowanym stanowisku lub rynku pracy.

W domu obowiązuje regulamin organizacyjny, w którym określone zostały zadania i cele domu, organizacja pracy i zajęć w śds, zasady funkcjonowania oraz struktura organizacyjna.

Nadzór merytoryczny nad ŚDS sprawuje:

- Starosta Ostrowiecki przy pomocy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie,
- Wojewoda Świętokrzyski.

Zgodnie z Regulaminem Dom działa od poniedziałku do piątku w godzinach 7.00 – 15.00, z czego 6 godzin przeznaczonych jest na zajęcia wspierająco – aktywizujące z uczestnikami, a pozostałe 2 godziny przeznaczone są na czynności porządkowe, przygotowanie do zajęć, uzupełnianie prowadzonej dokumentacji. ŚDS nie zapewnia swoim uczestnikom usług transportowych, wobec czego osoby te dojeżdżają samodzielnie.

Zgodnie z zapisem § 4 ust. 2 rozporządzenia MPiPS z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz.U. Nr 238, poz. 1586) kierownik śds jest odpowiedzialny za opracowanie w uzgodnieniu z wojewodą dokumentów takich jak: regulamin organizacyjny domu, program działalności domu i plany pracy domu na każdy rok. Do dnia kontroli ŚDS w Ostrowcu nie przedstawił żadnego z w/w dokumentów. Natomiast w trakcie kontroli przedstawiono Regulamin organizacyjny (opisany wyżej), Program działalności Środowiskowego Domu Samopomocy dla Osób Niepełnosprawnych Intelktualnie w Ostrowcu Św. 2011 r. (**Załącznik Nr 6**) oraz Plany pracy poszczególnych pracowni opracowane na dany rok kalendarzowy.

W programie działalności wymienione zostały: kierunki działania, priorytety programowe, obszary działalności zespołu wspierająco – aktywizującego skierowanej na uczestników ŚDS oraz organizacja terapii. W planach pracy poszczególnych pracowni wymienione zostały jedynie zadania i cele. Zabrakło natomiast sposobów i terminów realizacji poszczególnych zadań, osób odpowiedzialnych za dany obszar, jak również treningów realizowanych w danych pracowniach. Wykaz wszystkich treningów w śds został dołączony do dokumentacji uczestników prowadzonej przez terapeutów. W śds prowadzone są następujące treningi:

- kulinarny,
- ekonomiczny,
- samoobsługi, zaradności życiowej,
- sprawności manualnej,
- kreatywności,
- utrzymywania porządku w miejscu pracy,
- współżycia w grupie,
- dobrego wychowania (savoir vivre),
- gospodarowania wolnym czasem,
- higieny i kultury osobistej,
- artystyczno – muzyczny,
- rozwijania postaw religijnych i duchowych,
- udziału w kulturze,
- sportowy,
- techniczny,
- informatyczny,
- procesów poznawczych (rozwijanie spostrzegawczości, umiejętności obserwacji, koncentracji uwagi, rozwijanie wyobraźni twórczej, doskonalenie pamięci krótko- i długotrwałej, praca nad rozwojem myślenia),

- rozwijający osobowość (kontrolowanie emocji, radzenie sobie ze stresem i frustracją, rozwiązywanie problemów, praca nad samooceną, doskonalenie komunikacji, ćwiczenie asertywności, rozwijanie kontaktów interpersonalnych).

Wyżej wymienione rodzaje treningów należy przyporządkować do poszczególnych pracowni, w których terapeuci odpowiedzialni za dany zakres działalności, będą je realizowali.

2/ Warunki lokalowe

Środowiskowy Dom Samopomocy w Ostrowcu Świętokrzyskim usytuowany jest w centrum miasta i stanowi część obiektu (będącego w remoncie) pod nazwą „Dom Ulgi w Cierpieniu im. Jana Pawła II”. Posiada swoją siedzibę na parterze budynku, którego właścicielem jest Akcja Katolicka Diecezji Sandomierskiej. Budynek tylko częściowo dostosowany jest do potrzeb osób niepełnosprawnych. Parter budynku jest wysoki i prowadzą do niego strome schody, które są barierą nie do pokonania np. przez osobę na wózku inwalidzkim lub mającą trudności z poruszaniem się. W samych pomieszczeniach placówki komunikacja pozioma jest dostępna, tzn. pozbawiona barier architektonicznych. Całkowity metraż śds wynosi 248,49 m². Znajdują się w nim pomieszczenia wyposażone w meble i sprzęty adekwatnie do prowadzonych zajęć (**Załącznik Nr 7**):

- kuchnia, jadalnia, zmywalnia – 53,50
- pokój spędzania czasu wolnego / świetlica – 35,24
- pracownia plastyczna / rękodzieła – 30,15
- pracownia modelarska / ruchowa – 30,30
- pracownia komputerowa – 6, 55
- hol / szatnie – 50,80
- pomieszczenie gospodarcze – 1,08
- pokój kierownika, sekretariat – 26,85
- kąpielownia z wanną – 3,08

Ponad w/w pomieszczenia, w budynku znajdują się następujące pomieszczenia sanitarne:

- toaleta damska z natryskiem – 6,37
- toaleta męska – 4
- toaleta dla osób na wózkach (będąca jednocześnie toaletą dla personelu).

Ogółem do dyspozycji uczestników śds jest 248,49 m² powierzchni użytkowej co sprawia, że na jednego uczestnika przypada nie mniej niż 9 m². Wszystkie pomieszczenia urządzone są estetycznie i kolorowo, udekorowane licznymi pracami wykonanymi przez uczestników śds.

Zgodnie z § 18 pkt 5 ppkt c) cyt. wyżej rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy w śds powinno znajdować się pomieszczenie – pokój do indywidualnego poradnictwa psychologicznego, socjalnego, pedagogicznego, logopedycznego, pełniący funkcję pokoju wyciszeń. W kontrolowanym Domu brak jest miejsca i możliwości wygospodarowania takiego pomieszczenia. Podobnie przedstawia się sytuacja dot. liczby toalet. Zalecana jest jedna toaleta dla nie więcej niż 10 uczestników oraz oddzielna toaleta dla personelu. Tymczasem na 25 uczestników są dwie toalety, natomiast toaleta dla personelu jest jednocześnie dla wózkowiczów (w dniach kontroli w śds nie przebywały osoby na wózkach). Ponadto podczas kontroli kierownik śds zgłosiła potrzebę posiadania przez placówkę pomieszczenia gospodarczego typu: zaplecze, magazyn.

Biorąc powyższe pod uwagę, stwierdza się, iż ŚDS w Ostrowcu Świętokrzyskim nie do końca wypełnia standard usług w zakresie warunków lokalowych określony w § 18 cyt. wyżej rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy.

3/ Wskaźnik zatrudnienia pracowników środowiskowego domu samopomocy

Podczas prowadzonej kontroli przeanalizowano strukturę zatrudnienia w Domu pod kątem spełnienia wskaźnika zatrudnienia pracowników zespołu wspierająco–aktywizującego. W Środowiskowym Dom Samopomocy w Ostrowcu Świętokrzyskim zatrudnione są następujące osoby (**Załącznik Nr 8**):

1. Kierownik - 1 osoba (1 etat),
2. Księgowa - 1 osoba (1/2 etatu),
3. Instruktor terapii zajęciowej - 5 osób (4 etaty),
4. Pracownik socjalny - 1 osoba (1 etat),
5. Psycholog - 1 osoba (1/2 etatu),
6. Pracownik gospodarczy - 1 osoba (1/2 etatu).

Ogółem jest 6,5 etatu pracowników zespołu wspierająco – aktywizującego. W związku z tym, że kontrolowany śds jest przeznaczony dla osób upośledzonych umysłowo, czyli typu B, wskaźnik zatrudnienia pracowników zespołu wspierająco – aktywizującego powinien wynosić nie mniej niż 1 etat na 5 uczestników śds.

Ogółem w kontrolowanym śds wskaźnik powinien wynosić nie mniej niż 5 etatów pracowników, a wynosi 6,5 etatu, wobec czego **Dom osiąga wymagany wskaźnik** zatrudnienia pracowników zespołu wspierająco – aktywizującego w stosunku do 25 uczestników.

d/ kwalifikacje kadry

W trakcie kontroli, na podstawie analizy akt osobowych, sprawdzono kwalifikacje zatrudnionych pracowników zespołu wspierająco – aktywizującego.

1. Pani Barbara Adamska – Kierownik Środowiskowego Domu Samopomocy (1 etat) – posiada wykształcenie magisterskie na kierunku pedagogicznym (pedagogika opiekuńcza), studium terapii pedagogicznej, studium profilaktyki i psychoedukacji, I stopień specjalizacji w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Posiada ponad 3-letni staż pracy na zajmowanym stanowisku. W sierpniu 2011 r. ukończyła szkolenie pt.: „Zarządzanie jednostką metodą projektową. Konflikt w organizacji” realizowane w ramach projektu systemowego ROPS w Kielcach „Edukacja receptą na lepsze jutro”. Kierownik ŚDS posiada upoważnienie z dnia 3.03.2008 r. do reprezentowania jednostki w zakresie realizacji zadań statutowych podpisane przez ks. Pawła Anioła, którego osoba nigdzie nie widnieje jako przedstawiciel z ramienia Akcji Katolickiej Diecezji Sandomierskiej do dokonywania tego typu czynności. Poza w/w dokumentem kierownik ŚDS nie posiada opracowanego zakresu obowiązków. Podobnie umowa o pracę na czas nieokreślony z dnia 01.03.2008 r. z p. Barbarą Adamską podpisana została przez ks. Pawła Anioła.

Pozostali pracownicy sprawujący bezpośrednią opiekę nad uczestnikami i terapeutami prowadzący zajęcia w ramach poszczególnych pracowni posiadają wykształcenie wyższe, a ich kwalifikacje są zgodne z wykonywanymi obowiązkami.

2. Pani Joanna S. – instruktor terapii zajęciowej (1 etat) – posiada wykształcenie wyższe (licencjat) w zakresie pedagogiki opiekuńczej z arteterapią. Posiada ponad 3-letni staż pracy na zajmowanym stanowisku. W grudniu 2010 r. ukończyła szkolenie nt.: „Praca z trudnym klientem: Metody pracy z osobami z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnością intelektualną” realizowane przez ROPSiZ w ramach projektu „Edukacja receptą na lepsze jutro”. Zawarta umowa na czas określony z dnia 12.12.2008 r. od 1.01.2009 r. do 31.12.2012 r.

3. Pani Anna O. – instruktor terapii zajęciowej (1 etat) – posiada wykształcenie magisterskie w zakresie pedagogiki oraz ponad 3-letni staż pracy na zajmowanym stanowisku. Ponadto ukończyła kurs opiekunów i wychowawców kolonii oraz kierownika i organizatora wycieczek. Zawarta umowa j.w.
4. Pani Iwona S. – pracownik socjalny i jednocześnie pracownik administracyjno-biurowy (1 etat) – posiada wykształcenie magisterskie w zakresie pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej oraz ukończony kurs – „Asertywność i stres”. Ma ponad 3-letni staż pracy na zajmowanym stanowisku w ŚDS i zawartą umowę na czas określony j.w.
5. Pani Dominika R. – instruktor terapii zajęciowej (1 etat) – posiada wykształcenie magisterskie na kierunku pedagogika w zakresie psychopedagogiki (licencjat – pedagogika pomocy psychologiczno – pedagogicznej z socjoterapią). Ma ponad 3-letni staż pracy na zajmowanym stanowisku. Umowa o pracę na czas określony j.w. Obecnie przebywa na urlopie wychowawczym do 31.12.2011 r.
6. Pan Piotr P. – instruktor terapii zajęciowej (1/2 etatu) – posiada wykształcenie magisterskie na kierunku Edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych – malarstwo oraz ukończone studia podyplomowe w zakresie pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej i kurs kwalifikacyjny z zakresu oligofrenopedagogiki kwalifikujący do pracy z dziećmi i młodzieżą z upośledzeniem umysłowym w różnym stopniu. W ŚDS pracuje od stycznia 2011 r. Posiada umowę o pracę zawartą na czas określony do końca br.
7. Pani Bożena D.-S. – psycholog (1/2 etatu) – posiada wykształcenie magisterskie w zakresie psychologii oraz ukończone studia podyplomowe w zakresie oligofrenopedagogiki oraz zarządzania placówką oświatową. Na zajmowanym stanowisku pracy w ŚDS ma ponad 3-letni staż. Zawarta umowa na czas określony z dnia 12.12.2008 r. od 1.01.2009 r. do 31.12.2012 r.
8. Pan Stanisław S. – instruktor terapii zajęciowej (1/2 etatu) – posiada wykształcenie magisterskie w zakresie pedagogiki specjalnej – oligofrenopedagogika, stopień nauczyciela mianowanego oraz kurs BHP oraz przeciwpożarowy i udzielania pierwszej pomocy. W ŚDS pracuje od stycznia 2011 r. Posiada umowę o pracę zawartą na czas określony do końca br.

Ponadto w ŚDS zatrudnione są osoby nie wchodzące w skład zespołu wspierająco-aktywizującego na stanowiskach: księgowej (1/2 etatu) i pracownika gospodarczego (1/2 etatu).

Wszyscy pracownicy posiadają opracowane zakresy obowiązków adekwatne do realizowanych zadań oraz umowy o pracę zawarte na czas określony do końca 2012 r. (8 pracowników) i do końca 2011 r. (2 pracowników).

Celem podniesienia kwalifikacji członków zespołu wspierająco – aktywizującego Kierownik ŚDS co kwartał organizuje i przeprowadza szkolenia wewnętrzne dla personelu tj.:

- dn. 08.02.2010 r. – temat „Charakterystyka sytuacji trudnych”,
- dn. 10.05.2010 r. – temat „Sytuacje trudne – ciąg dalszy”,
- dn. 06.09.2010 r. – temat „Nerwice”,
- dn. 07.02.2011 r. – temat „Kompetencje interpersonalne i wychowawcze”,
- dn. 11.04.2011 r. – temat „Asertywność”,
- dn. 05.09.2011 r. – temat „Najczęstsze przyczyny występowania zaburzeń w nabywaniu nowych umiejętności przez osoby z obniżonym poziomem rozwoju intelektualnego”.

Zgodnie z zapisem § 11 ust. 1 i 2 cyt. rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy, pracownicy, których zakres obowiązków obejmuje prowadzenie treningów umiejętności społecznych, są obowiązani spełniać wymagania w zakresie stażu pracy z osobami z zaburzeniami psychicznymi (co najmniej półroczny staż pracy na stanowisku, na

którym miał bezpośredni kontakt z osobami z zaburzeniami psychicznymi) oraz posiadać przeszkolenie i doświadczenie w zakresie: umiejętności kształtowania motywacji do akceptowanych przez otoczenie zachowań, kształtowania nawyków celowej aktywności i prowadzenia treningu zachowań społecznych. Wszyscy pracownicy posiadają wymagany staż pracy i doświadczenie, jak również, w miarę możliwości, biorą udział w szkoleniach również zewnętrznych. W kontrolowanych latach 2 osoby wzięły udział w następujących szkoleniach:

- „Zarządzanie jednostką metodą projektową. Konflikt w organizacji” – sierpień 2011 r. – uczestniczyła p. Barbara Adamska – kierownik śds,
- „Praca z trudnym klientem: Metody pracy z osobami zaburzonymi psychicznie i niepełnosprawnością intelektualną” – grudzień 2010 r. – uczestniczyła p. Joanna S. – instruktor terapii zajęciowej.

Obydwa szkolenia organizowane były przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Kielcach w ramach projektu systemowego „Edukacja receptą na lepsze jutro”.

W wyniku kontroli ustalono:

- Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób Niepełnosprawnych Intelktualnie w Ostrowcu Świętokrzyskim jest placówką pobytu dziennego typu B, tj. dla osób upośledzonych umysłowo. Obejmuje opieką 25 uczestników, z tego 8 kobiet i 17 mężczyzn z terenu powiatu ostrowieckiego, jest ośrodkiem wsparcia o zasięgu ponadgminnym. Prowadzony jest przez Parafialny Oddział Akcji Katolickiej przy parafii Św. Michała w Ostrowcu Świętokrzyskim, któremu zadanie to zlecił powiat ostrowiecki w ramach zadań zleconych przez administrację rządową.
- W dniach kontroli w placówce przebywało: 27.09.11 r. – 24 osoby, 28.09.11 r. – 26 osób.
- W Domu funkcjonują następujące pracownie: rękodzieła, plastyczna, gospodarstwa domowego, komputerowa, ruchowa, stolarsko – metaloplastyczna oraz spędzania czasu wolnego.
- Prowadzone formy terapii to: autoterapia, ergoterapia, muzykoterapia z elementami choreografii, ludoterapia, zajęcia ruchowe, sportowe i relaksacyjne, zajęcia przyrodnicze i florystyka, zajęcia kulinarne, zajęcia stolarskie, konstrukcyjne i majsterkowanie.
- Kierownik ŚDS zgłosiła potrzebę zakupu: sprzętu gospodarstwa domowego, naczyń kuchennych i zestawu stołowego, zestawu do karaoke oraz instrumentów muzycznych.
- ŚDS działa na podstawie statutu nadanego uchwałą Nr 25/2008 z dnia 05 marca 2008 r. Zarządu Powiatu w Ostrowcu Św. w sprawie zatwierdzenia Statutu oraz Regulaminu Organizacyjnego Środowiskowego Domu Samopomocy dla Osób Niepełnosprawnych Intelktualnie w Ostrowcu Świętokrzyskim. Zarówno Statut jak i Regulamin posiadają nieaktualne wpisy dot. podstaw prawnych, tj. publikator Ustawy o pomocy społecznej oraz brak przytoczonego rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy.
- ŚDS nie zapewnia swoim uczestnikom usług transportowych, wobec czego osoby te dojeżdżają samodzielnie.
- Do dnia kontroli kierownik ŚDS w Ostrowcu nie przedstawił Wojewodzie dokumentów takich jak: regulamin organizacyjny domu, program działalności domu i plany pracy domu na 2011 r. za opracowanie których, w uzgodnieniu z wojewodą, w myśl zapisu § 4 ust. 2 rozporządzenia MPiPS z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz.U. Nr 238, poz. 1586) odpowiedzialny jest kierownik.
- W trakcie kontroli przedstawiono Regulamin organizacyjny i Program działalności Środowiskowego Domu Samopomocy dla Osób Niepełnosprawnych Intelktualnie

w Ostrowcu Św. 2011 r. stanowiące załączniki do niniejszego protokołu oraz Plany pracy poszczególnych pracowni opracowane na dany rok kalendarzowy.

- W planach pracy poszczególnych pracowni wymienione zostały jedynie zadania i cele. Zabrakło natomiast sposobów i terminów realizacji poszczególnych zadań, osób odpowiedzialnych za dany obszar, jak również treningów realizowanych w danych pracowniach. Wykaz wszystkich treningów w śds został dołączony do dokumentacji uczestników prowadzonej przez każdego z terapeutów.

- Środowiskowy Dom Samopomocy w Ostrowcu Świętokrzyskim usytuowany jest w centrum miasta, na parterze budynku, którego właścicielem jest Akcja Katolicka Diecezji Sandomierskiej. Budynek tylko częściowo dostosowany jest do potrzeb osób niepełnosprawnych. Parter budynku jest wysoki i prowadzą do niego strome schody, nie do pokonania przez osobę niepełnosprawną fizycznie. Całkowity metraż śds wynosi 248,49 m², na jednego uczestnika przypada nie mniej niż 9 m². Znajdują się w nim pomieszczenia wyposażone w meble i sprzęty adekwatnie do prowadzonych zajęć. Wszystkie pomieszczenia urządzone są estetycznie i kolorowo, udekorowane licznymi pracami wykonanymi przez uczestników śds.

- W Domu brak jest pomieszczenia – pokoju do indywidualnego poradnictwa psychologicznego, socjalnego, pedagogicznego, logopedycznego, pełniącego funkcję pokoju wyciszeń, brak jest również miejsca i możliwości wygospodarowania takiego pomieszczenia. Podobnie przedstawia się sytuacja dot. liczby toalet. Zalecana jest jedna toaleta dla nie więcej niż 10 uczestników oraz oddzielna toaleta dla personelu. Tymczasem na 25 uczestników są dwie toalety, natomiast toaleta dla personelu jest jednocześnie dla wózkowiczów. Podczas kontroli kierownik śds zgłosiła potrzebę posiadania przez placówkę pomieszczenia gospodarczego typu: zaplecze, magazyn.

- ŚDS w Ostrowcu Świętokrzyskim (biorąc pod uwagę powyższe ustalenia) nie do końca wypełnia standard usług w zakresie warunków lokalowych określony w § 18 cyt. wyżej rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy.

- W Środowiskowym Dom Samopomocy w Ostrowcu Świętokrzyskim zatrudnionych jest 10 osób na 7,5 etatu, z tego 6,5 etatu stanowią pracownicy zespołu wspierająco – aktywizującego, wobec czego Dom osiąga wymagany wskaźnik zatrudnienia w stosunku do 25 uczestników.

- Kierownik ŚDS posiada upoważnienie do reprezentowania jednostki w zakresie realizacji zadań statutowych podpisane przez ks. Pawła Anioła, który nie posiada żadnego dokumentu ani upoważnienia z ramienia Akcji Katolickiej Diecezji Sandomierskiej do dokonywania tego typu czynności. Poza w/w dokumentem kierownik ŚDS nie posiada opracowanego zakresu obowiązków. Podobnie umowa o pracę na czas nieokreślony z dnia 01.03.2008 r. z p. Barbarą Adamską podpisana została przez ks. Pawła Anioła.

- Pracownicy sprawujący bezpośrednią opiekę nad uczestnikami i terapeuci prowadzący zajęcia w ramach poszczególnych pracowni posiadają wykształcenie wyższe, a ich kwalifikacje są zgodne z wykonywanymi obowiązkami.

- Wszyscy pracownicy posiadają wymagany staż pracy i doświadczenie, mają opracowane zakresy obowiązków adekwatne do realizowanych zadań oraz umowy o pracę zawarte na czas określony do końca 2012 r. (8 pracowników) i do końca 2011 r. (2 pracowników).

- Celem podniesienia kwalifikacji członków zespołu wspierająco – aktywizującego Kierownik ŚDS co kwartał organizuje i przeprowadza szkolenia wewnętrzne dla personelu, który w miarę możliwości bierze udział również w szkoleniach zewnętrznych.

6. Ustaleń dokonano w oparciu o:

- badanie dokumentacji,
- rozmowy z kierownikiem śds, pracownikami merytorycznymi oraz uczestnikami zajęć,
- wizję lokalną.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z kierownikiem placówki, p. Barbarą Adamską.

7. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz.U. nr 61 poz. 543).

Protokół sporządzono w 2 jednobrzmiących egzemplarzach. Jeden egzemplarz protokołu kontroli otrzymuje Kierownik Środowiskowego Domu Samopomocy dla Osób Niepełnosprawnych Intelktualnie w Ostrowcu Świętokrzyskim, a drugi Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach.

Protokół podpisali:

Ze strony jednostki kontrolującej:

1. Wioletta Wieczorek
2. Agnieszka Herbuś

Ze strony jednostki kontrolowanej:

*Kierownik ŚDS w Ostrowcu Św.
Pani Barbara Adamska*

Protokół sporządzono w dniu 27.10.2011 r.

Protokół podpisano w dniu 27.10.2011 r.

WYKAZ ZAŁĄCZNIKÓW

- **Załącznik Nr 1** – Kalendarz imprez i uroczystości w ŚDS na 2010 i 2011 r.
- **Załącznik Nr 2** – Uchwała w sprawie utworzenia ośrodka wsparcia – Powiatowego Domu Samopomocy dla Osób Niepełnosprawnych Intellektualnie.
- **Załącznik Nr 3** – Umowa Powiatu Ostrowieckiego z Akcją Katolicką – Parafialnym Oddziałem Akcji Katolickiej przy Parafii Św. Michała Archanioła w Ostrowcu Świętokrzyskim.
- **Załącznik Nr 4** – Statut ŚDS w Ostrowcu Św.
- **Załącznik Nr 5** – Regulamin ŚDS w Ostrowcu Św.
- **Załącznik Nr 6** – Program działalności ŚDS w Ostrowcu na 2011 r.
- **Załącznik Nr 7** – Wykaz pomieszczeń ŚDS.
- **Załącznik Nr 8** – Wykaz osób zatrudnionych w ŚDS.